

Bokros Lajossal nótákról, barátokról, mértékletességről

A 84 éves Bokros Lajost legénykorában „málnás Lajcsiként” emlegették, mert társaságban csakis málnaszörpöt ivott. Akkor kezdte kóstolgatni a bort, miután megnősült, de akkor is, azóta is csak mértékkel. A borászkodásba ellenben úgy beletanult, hogy - amint a pincekamrája falán függő emléklapok is tanúsítják – több bora is díjat nyert már a versenyeken. Málnaszörp mellett nemigen történhetett volna meg az sem, hogy az eltelt idő alatt száznál több nótát tanult meg, s megesett, hogy együtt dalolgatott a Magócsi pincében vendégeskedő kiváló nótáénekesssel, Solti Károllyal.

Bokros Lajos pincekamrájának ajtajából épp a kivilágított templomtoronyra látni. Messze van, de a tiszta, hideg estében nézegetjük egy kis ideig, amíg csak egy különösen jeges szélfuvallat be nem zavar bennünket a meleg kályha mellé.

Bent azután visszautazunk az időben jó pár évtizedet, egy régi világba, ami úgy múlt el felettünk, hogy a rosszal együtt a jó dolgokat is magával sodorta. Amit ez utóbbiakból lehetett, azt Bokros Lajos igyekezett megőrizni, mint a nótákat, a baráti társaságot, a békességet, az illendőséget, a mértékletességet.

Volt azonban, amit könnyörtelenül magával vitt a felette is múltó idő. Mint a jó kis disznótorokat is, melyeknek végeztével ki lehetett hozni a sonkát, a szalonnát, a kolbászt a náddal fedett pince padlására, ott ugyanis a jó hűvösben nem csöpögött belőlük a zsír, mint az otthoni cseréptető alatt. Disznóvágás ma már Bokros Lajoséknál sincsen, de amúgy sem lehetne kihozni a disznóságokat a pincepadlásra, kirámolnák a hívatlanok, akik már négyszer is betörték a kis épületbe.

A baráti társaság ugyancsak erősen megfogyatkozott. Sokan nem járnak már pincészerre, inkább hozzájuk járnak virággal, a temetőbe. A cigányzenészek java is a túlparton hegedülget, utódaik pedig megfélemedtek róla – vagy meg sem tanulták – hogy annakidején a pincéből hazatérők nyugodtan végigbiciklizhettek a cigánysoron.

- Köszöngettünk, integettünk egymásnak, mert akkor a cigányok még barátok voltak, mind jól ismertük egymást. Most már nemigen mernék arrafelé kanyarodni – nyugtázza Bokros Lajos a szomorú változásokat, amelyek közt néhány régi, szép szokás elmúlása is felsorakozott. Mint az éjjeli zene véglegesnek tetsző eltűnése.

- Összetalálkoztunk Pál sógorral - aki a húgomnak akkoriban még csak udvarolt – a Swartz kocsmánál. Jött Fodor Jóska, ő is a Kölesey utcába udvarolt, nekem is arrafelé volt érdekeltségem. Igaz, még csak inas voltam, nem volt pénzem, de a zenészek azt mondták, „nem baj, majd megadod, ha lesz!” A lányoknak meg milyen nagy boldogságot sikerült szerezni a szerenáddal!

Idén hatvanéves házassági évfordulót ünnepelhet Bokros Lajos a feleségével, Schiff Idával. Pedig nem lehetett könnyű a kezdés – a mostani, felgyorsult életű ifjak alighanem a pszichológusnál kötnének ki, ha hasonlóra kényszerítené őket az illendőség meg a falu szája –

ugyanis Bokros Lajos öt évig udvarolt a választottjának, mire elvehette. S fél éve jártak már együtt, mire megkaphatta az engedélyt az első csókra, mondhatni karácsonyi ajándékképpen. Mégis megérte, mert - amint meséli - ez a hatvan év békességben és szeretetben telt el, és mivel a családban mindenki békés természetű, soha senki, senkivel nem veszett össze. Inkább segítettek egymást, amiben csak lehetett.

A pincét is közösen építették – Bokros Lajos meg visszasegített, amikor az ő keze munkájára, vagy a villanszerelő szaktudására volt szükség.

A pincekamra berendezésén is látszik, hogy nem magányos borozgatásra tervezték: a hosszú asztal körüli hosszú padokon sok jó barát elfér. A kamra előtti lugas és a diófa árnyékában is kellemes délutánok és esték teltek már el – ez a házigazda elbeszéléséből, és a vidám alkalmakkor készített fényképek sokaságából is kiderül.

- Burján Pista, gyerekkori jó barátom és a felesége, Beleki Manyi, Dóka Béláék, Bokros Karcsi, Fazekas Sanyi a vásártérről, és nem is tudom hirtelen, kik tartoztak még a baráti társaságunkhoz, de volt, hogy húszan-harmincan is összejöttünk. A zenészek meg, mintha csak tudták volna, mikor kell megállni a pincénél, egyszer csak rázendítettek kint. De innen részegen még nemigen kellett hazavinni senkit. Engem különösen nem, mert legénykoromban csak málnaszörpöt ittam, ezért is hívtak „málnás Lajcsinak”, és amikor a nősülésem után elkezdtem kóstolgatni a bort, azt is mindig mértékkel.

Tömény szeszt huszonnégy éve nem ivott Bokros Lajos, pedig, mint bevallja, nagyon kedvelte. A Majori úti eperfákon termett gyümölcsből öt-hat hektárt is lefőzetett, és az olyan finom volt, hogy egyszer csak azon kapta magát: reggelenként három deci is lecsúszik belőle.

- Na, akkor megfogadtam, hogy amíg valami súlyos tragédia nem történik a családban, addig én egy korty pálinkát sem iszom!

A tragédiák a családot szerencsére elkerülték. A dalolásra ellenben nagyon „rászokott” - és jól tette, hiszen nagyon szép hangja van – száznál több nótát ismer. Amint állítja, nem tudna közülük kedvencet választani, de kérésre a felesége legkedvesebb nótáját azért elénekli: „Madár vígan dalol a lombos ágon...”

Ahogy bevégeződik a dal, bánatos csend telepszik körénk, egészen addig, amíg fel nem csendül egy újabb strófa az igen kedves barátról, aki elvitte ugyan a komája feleségét magával, de sebaj mert „nem is gondolnék én terád haraggal, csak az anyósom is vitted vóna’ magaddal!”

A hajdani időkben minden utca minden házában minden néprádiójából ömlő magyarnóta népszerűsége erősen megcsappant ugyan, de mert mulatni nemigen lehet más műfajra, a pincehegyen még jó sokáig egészen biztosan életben marad. Ebben a Bokros Lajoshoz hasonló, jó kedélyű társasági emberek sokat segítenek: tetszik, nem tetszik az ifjabb korosztálynak, a pincék közt a fülébe ragad a nóta, s úgy negyvenen túl azon kapja majd magát, hogy ő is ezt dalolja.

S ha szerencséje lesz, a pincehegyi hagyományokon – Bokros Lajosék hagyományain - nevelkedett baráti társasága is akad hozzá.

Kelt Monor 2011. 03. 09.

Koblencz Zsuzsa